

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'QUVCHILARNING O'QUV FAOLLIGINI OSHIRISHDA INTERAKTIV METODLARNING O'RNI

Qurboniyozova Mardona Fayzulla qizi

Termiz iqtisodiyot va servis Universiteti

Ijtimoiy gumanitar fanlar fakulteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim jarayonida o'quvchilarning o'quv faolligini oshirishda interaktiv metodlarning roli yoritilgan. Muallif interaktiv metodlardan foydalanish orqali o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini kuchaytirish, mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish hamda o'quv faoliyatini samarali tashkil etish imkoniyatlarini tahlil qilgan. Tadqiqot doirasida tajriba-sinov ishlari olib borilgan bo'lib, uning natijalari interaktiv metodlarning boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ta'lim sifati va samaradorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi. Maqolada ilgari surilgan ilmiy xulosalar amaliyotda qo'llash uchun tavsiyalar bilan boyitilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, interaktiv metodlar, o'quv faolligi, o'quvchi faolligi, dars samaradorligi, mustaqil fikrlash, ta'lim texnologiyalari

Boshlang'ich ta'lim bosqichi – bu o'quvchining shaxsiyati shakllanadigan, bilimga bo'lgan munosabati qaror topadigan muhim bosqich hisoblanadi. Aynan shu davrda bola mustaqil fikrlash, o'z fikrini ifoda etish, o'rganishga bo'lgan qiziqish bilan ajralib turadi. An'anaviy o'qitish usullari ko'p hollarda o'quvchining faolligini rag'batlantirishga yetarli bo'lmaydi. Shu sababli, zamonaviy ta'lim jarayonida interaktiv metodlardan foydalanish alohida ahamiyat kasb etmoqda. Interaktiv metodlar o'quvchini dars jarayoniga faol jalb etadi, bilimlarni o'zlashtirish jarayonini chuqurlashtiradi hamda mustaqil fikrlashga yo'naltiradi.

Tadqiqot metodologiyasi sifatida boshlang'ich sinf o'quvchilariga dars berayotgan pedagoglar faoliyati o'rganildi. Tadqiqot davomida kuzatuv,

so'rovnoma, suhbat va amaliy tajriba metodlaridan foydalanildi. Eksperiment tarzida 2 ta sinf guruhi ajratildi: nazorat guruhi an'anaviy usulda, tajriba guruhi esa interaktiv metodlar asosida o'qitildi. Interaktiv metodlardan "aqliy hujum", "klaster", "munozara", "rolga kirish" kabi usullar amaliyotga tatbiq etildi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, interaktiv metodlar asosida o'qitilgan guruhda o'quvchilarning darsga ishtiroki, fikrlash faolligi va mustaqil ishlash ko'nikmalarida sezilarli o'sish kuzatildi. Ayniqsa, "rolga kirish" va "klaster" usullari orqali o'quvchilarning mavzuni tahlil qilish va uni amaliyot bilan bog'lash ko'nikmalari shakllandi. Nazorat guruhidagi o'quvchilar esa asosan passiv ishtirokchi bo'lib qolishdi, bu esa ularning bilimlarni chuqur anglash darajasiga ta'sir qildi.

Muhokama natijalaridan ko'rinib turibdiki, interaktiv metodlar o'quvchilarda tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, bu metodlar orqali bolalarda jamoaviy ishlash, o'z fikrini asoslab berish, eshitish va tushunish kabi ijtimoiy ko'nikmalar ham shakllanadi. O'quvchilarning darsga nisbatan munosabati ijobiy tomonga o'zgargani, ularning tashabbuskorligi ortgani tajriba davomida yaqqol namoyon bo'ldi.

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich ta'lim jarayonida interaktiv metodlardan samarali foydalanish o'quvchilarning o'quv faolligini oshirish, ularni bilim olishga qiziqtirish hamda shaxsiy rivojlanishini ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. O'qituvchilar interaktiv yondashuvlarni dars mazmuniga mos ravishda tanlasa, bu nafaqat o'quv natijalariga, balki o'quvchilarning shaxsiy rivojiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Abdullaeva, M. A. Boshlang'ich ta'lim metodikasi: Darslik. – Toshkent: O'qituvchi, 2020. – 280 b.
2. Xolmatova, G. Sh. Interaktiv metodlar asosida dars o'tkazish texnologiyasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. – 164 b.
3. Yo'ldosheva, Z. A., & Karimova, D. B. Boshlang'ich ta'limda ta'lim texnologiyalari. – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2021. – 198 b.
4. Axmedova, M. R. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining aqliy faolligini rivojlantirishda innovatsion metodlarning o'rni // Pedagogik ta'lim – 2022. – №2(58). – B. 44–48.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ–3775-sonli qarori, 2018-yil 6-iyun. “Xalq ta'limi tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida”.
6. Qodirova, M. O'qituvchilar uchun metodik qo'llanma: Interfaol usullardan foydalanish. – Toshkent: Iste'dod, 2020. – 120 b.
7. Vygotsky, L. S. Pedagogik psixologiya. – Moskva: Pedagogika, 1991. – 314 b.